

噶瑪蘭語：qenatalin na kebalan（噶瑪蘭族的遷徙）

quwanay sanu na baqian masang. qenabinnus na kebalan yau ta senaisay ay lawlaw qemizuwan. tayan Raybaut qenabinnus na. mai tu simimiRawan seRai sukaw ay waway. melaziw tu utani tasaw tasawan semani. qemizuwan tayan. yau usiq dedan. yau kinnawsa lazat na kebalan paRaybautan. matiw salazing Raybaut. semin melaziw tu waRi na gilan. tayta na qaniau melanay tazian tabay. dasidas. yau qaya iRuR. melilizaq anem na, tu baluduq ti “nengi ay qizuwanan tazian” zina qaniau. aneman na ti tu qawtuan qemizuwan, nani melazuk ti temadikud ta lawlawan na. paquesupaR tu nengi ay lanas zau. ipilan na Raqit medudutiq tu qena lizaqan. punti simsaru nizu sazmaken tu qatalinan sa gilan. ’nay siangatu, tazungan Runanay sunis baqian baibedan, nizu menuwazing tu sa qatalinan ay lanas.

據祖先口述，噶瑪蘭族原本居住在一個叫 senaisay 的島，在那裡以捕魚維生，過著與世無爭的生活。不知經過了多少年代之後，有一天，有兩位族人到海上捕魚，剛好經過蘭陽平原外海。他們看到這塊土地又寬、又平、又有河流，感到非常高興，並且大聲叫著：「這是好地方！」決定要來這居住，於是趕緊回到居住的島上，將這個好消息告訴族人。族人聽了驚喜若狂，經過大家討論之後，決定遷徙到現在的蘭陽平原。那時開始，男女老少都在忙著準備遷徙的事情。

噶瑪蘭語：qenatalin na kebalan（噶瑪蘭族的遷徙）

Runanay semangi tu Raya ay bawa' sa azasan tu pinilepaw. zana zau siangatu kebalan wiyati mazemun mawtu sa gilan. 'nay kebalan ay lazat ta gilanan yau 36 damuan, qena mazemun, tazian nengi qena binnus na kebalan. maseq tu 1796 tasaw yau ti usa zina nangan ay busus lazat mazas tu melalazan ay Runanay mawtu sa gilan RaytaRun. zana zau siangatu zumma ti qena binnus na kebalan tu qazuzusan waway. busus mesanem supaR kasianem tu naququni ay waway tu sa iRawan. supaRan na waway na kebalan maytis tu dedan maytis tu melanay. Raqana nayau ti busus miRaw tu banang na kebalan. zana nazau waway. qasiR mai ti melanay na kebalan. yau taqa Rakebalan Rabubusus ti. mai ti sazmaken tu kebalan. mai ti tang kebalan. medaduna ay kebalan. qawman kemulikuz tu qena zapanan na baqi bai semaqay. sikawma tu zata ay sikawman. satezay tu zata ay satezayan, seRai qenabinnusan.

男人造較大的船來載運自己的家人，此後，噶瑪蘭族人陸續來到蘭陽平原。當時的噶瑪蘭族人，在蘭陽平原有三十六社之多，在此過著安居樂業的生活。到了 1796 年，有一位叫吳沙的漢人帶領了一千名單身漢來到蘭陽平原開墾，從此之後改變了噶瑪蘭族人悲慘的命運。此期間，漢人運用各種卑劣的手段，豪取強奪，利用噶瑪蘭人敬天畏地的心態，無所不用其極，在這種狀況之下，噶瑪蘭人的土地很快就沒了。有的人因怕被叫做「番仔」，而漸漸被漢化了，不認同自己是噶瑪蘭人，從此不再說噶瑪蘭語。而憨厚的噶瑪蘭人仍然堅持著祖先的腳步，繼續走下去，說著自己的語言，唱個自己的歌，過著原有的生活方式。

噶瑪蘭語：qenatalin na kebalan（噶瑪蘭族的遷徙）

1853 tasaw siangatu. ta gilanan ay kebalan. mazemun ti pasa tibuR matalin. qenatalin na uzusa lazanan semaqay. usiq meqa lazan na naung. pasa tangi ay nanau. zuma meqa lazing qabawa' tu qaipaz sinunung tu lazing maseq tu kalingku keliawan. maseq ta 1878 tasaw susuzepan na hulam ay hitay. tu masawa ti. mazemun meluzit mepatay ay. ulima melalazan mepatay ay na lazat na kebalan, zau tu lanas na keliawan. tuRuz na maytis tu qa'tungan na hulam. muman ti qaya matalin pasa tibuR pasazi ta pateRungan, kudis, keladut, tuzus tu tangi.

1853 年開始，在蘭陽平原的噶瑪蘭人大量的往南遷徙，過程中分成兩路進行，一路為陸路而行，往現在的南澳一帶，另一路為海路乘船或竹筏，沿著花東海岸來到花蓮的嘉里灣一帶居住。到了 1878 年，噶瑪蘭人受到滿清政府清軍的壓迫，族人奮力抵抗，經過數日的戰鬥死傷慘重，族人約死了 5,000 人，這個就是所謂的加里灣事件。之後因怕清兵的追殺，又再次往南遷徙到現在的新社、立德、樟原一帶，直到今日。